

PARTNERSKABSÅFÅTÅLE

om erhvervsfyrtårnet for Bornholm som knudepunkt for udvikling, test og demonstration af grøn energi

Baggrund

Denne aftale etablerer og fastlægger rammerne for partnerskabet til udviklingen af et erhvervsfyrtårn for Bornholm som knudepunkt for udvikling, test og demonstration af grøn energi. Formålet med partnerskabet er at skabe en ramme for strategisk og koordineret udvikling af erhvervsfyrtårnet på kort og længere sigt. Det gælder blandt andet, at:

- Arbejde for at erhvervsfyrtårnet udvikler en dansk styrkeposition, som gør Danmark dygtigere, grønnere og rigere, og hvis internationale potentiale indfries ved at der udvikles danske eksportsucceser, og tiltrækkes udenlandske investeringer.
- Sikre samarbejde på tværs af landsdelene om udviklingen af de forskellige erhvervsfyrtårne og arbejde for, at erhvervsfyrtårnene kommer hele deres landsdel såvel som hele Danmark til gavn.
- Formulere fælles sigtelinjer for videreudviklingen af erhvervsfyrtårnet.
- Adressere barrierer for erhvervsfyrtårnets fremdrift og nye potentialer.
- Se på behovet for at igangsætte yderligere initiativer, der kan bidrage til at udvikle erhvervsfyrtårnet.
- Koordinere opfølgning på Vækstteam Bornholms anbefalinger.
- Understøtte sammenhæng til øvrige indsatser på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

Partnerskabsaftalen består dels af en strategi for udviklingen af erhvervsfyrtårnet med sigtelinjer for arbejdet frem mod 2025, og dels af en handlingsplan, der beskriver de aktiviteter, som parterne er enige om at igangsætte frem mod 2025. Parterne vil løbende drøfte, hvilke yderligere aktiviteter der kan være behov for at igangsætte – både frem mod 2025 og i de efterfølgende år – for at realisere potentialet i erhvervsfyrtårnet.

Partnerskabet omfatter konsortiet for erhvervsfyrtårnet for Bornholm som knudepunkt for udvikling, test og demonstration af grøn energi, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, Erhvervshus Hovedstadens filial på Bornholm, Erhvervsministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udenrigsministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet samt Beskæftigelsesministeriet.

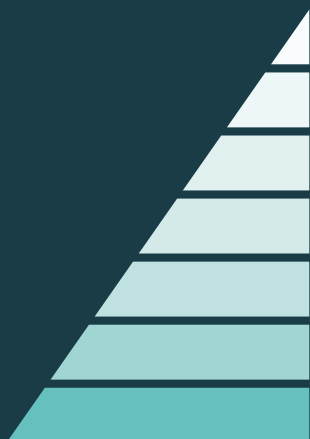
Partnerskabet mødes i udgangspunktet to gange årligt. Det er Erhvervsministeriet, der inviterer og varetager mødeafviklingen. Partnerskabsaftalen genbesøges én gang årligt.

Strategi

Bornholm har – med sin placering i Østersøen nær eksisterende og planlagte havvindmølleparker og med sin position som internationalt anerkendt test-ø for innovative energiteknologier – et særligt potentiale for at bidrage til udviklingen af en dansk styrkeposition for udvikling og test af grøn energi. Bornholm kan blive et knudepunkt for test og demonstration af nye grønne energiteknologiske løsninger, og for integration af elmarkeder i Østersøen, der både kan udnyttes erhvervsmæssigt, bidrage til grøn omstilling og uafhængighed af fossile energikilder samt skabe mere aktivitet og nye jobmuligheder til gavn for borgerne på Bornholm. Det er vigtigt at udnytte dette nationale og internationale potentiale, så Bornholm bliver en attraktiv testdestination med mulighed for test af mange forskellige løsninger.

Med *Klimaaftale for energi og industri mv. 2020* af 22. juni 2020 har regeringen og partierne bag aftalt at etablere verdens to første energier, hvoraf den første skal placeres ved Bornholm. Energiø Bornholm skal fungere som et grønt kraftværk, hvor en transformerstation på øen vil være knudepunkt for store mængder havvind placeret ud fra kysten. Der etableres en elforbindelse til Sjælland og der er indgået en politisk aftale om en forbindelse til Tyskland. Energinet arbejder desuden for at designe den kommende transformerstation sådan, at det bornholmske elnet kan kobles på Energiø Bornholm og få adgang til grøn strøm derigennem.

Partnerskabet har til formål at understøtte realiseringen af erhvervsfyrtårnets potentialer med afsæt i visionen, som Vækstteam Bornholm har anbefalet:

Vision

Bornholm skal blive Østersøens fyrtårn for udnyttelse af grøn energi fra havvindmøller. Gennem etablering af en af verdens første energier og en videreudvikling af test- og udviklingsmiljøet vil erhvervsfyrtårnet levere et markant bidrag til den grønne omstilling i Danmark såvel som i resten af Europa og have væsentlige erhvervspotentialer for Bornholm.

Sigtelinjer for partnerskabets arbejde med udvikling af erhvervsfyrtårnet

I perioden 2022-2025 er partnerskabet enige om, at der arbejdes på følgende sigtelinjer og hovedaktiviteter for udviklingen af et erhvervsfyrtårn for Bornholm som knudepunkt for udvikling, test og demonstration af grøn energi:

- **Frem mod 2025 etableres Baltic Energy Island på Bornholm, der bliver drivkraft bag, at Bornholm bliver et knudepunkt for udvikling, test og demonstration af grøn energi:** Det skal bl.a. ske gennem udviklingen af en langsigtet strategi og tæt inddragelse af de private virksomheder, videninstitutioner, forsyningsvirksomheder m.v., samt tilvejebringelse af en bæredygtig finansiering til drift af et fysisk hus fx i Rønne Elværk, der kan danne rammen om aktiviteter i erhvervsfyrtårnet, herunder startupmiljø, showroom og Residential College, der kan være med til at gøre det attraktivt at etablere sig på Bornholm.
- **Frem mod 2025 afklares potentialet for etablering af et testcenter for energiø-teknologi på Bornholm:** Det skal bl.a. ske ved, at deltagerne i partnerskabet, herunder bl.a. DTU og relevante virksomheder, udarbejder et forslag til en varig business case for et testcenter for energiø-teknologi. Energistyrelsen, Energinet og Bornholms Regionskommune involveres i forhold til at afklare mulighederne for at etablere et testcenter på Bornholm.
- **Frem mod 2025 styrkes innovationen på Bornholm ved at skabe et stærkt samarbejde mellem studerende, forskere og virksomheder om grøn energi:** Det skal bl.a. ske ved at sikre lokal tilstedeværelse af studerende og forskere fra universiteter og uddannelsesinstitutioner via etablering af et Residential College og derved styrke erhvervsudviklingen og innovation i tilknytning til grøn energi.
- **Frem mod 2025 styrkes erhvervs potentialet i forbindelse med etablering af Energiø Bornholm og udvikling af test-ø Bornholm:** Det skal bl.a. ske ved, at der skabes et stærkt fagligt miljø for teknologiudvikling, afledt af etablering af Energiø Bornholm, der er attraktivt for aktører, aktiviteter og investeringer og dermed kan bidrage til tiltrækning af virksomheder, iværksættere og talent. Bornholmske SMV'ers arbejde med innovation understøttes med bl.a. roadmap for Energiø Bornholm og undersøgelse af potentialet for at etablere Bornholm som grøn maritim transporthub via lokal Power-to-X-produktion.
- **Frem mod 2025 skabes nem adgang for virksomheder m.v. til energi- og datainfrastrukturen på Bornholm:** Det skal bl.a. ske ved at videreudvikle Bornholm som test-ø, herunder etablere testanlæg og målepunkter samt udvikle en dataplatform med nye datakilder.

Staten vil aktivt bidrage til at realisere ovenstående sigtelinjer, og arbejde for at fjerne barrierer for udviklingen, herunder ved at gennemføre de aktiviteter, som fremgår af handlingsplanen. Arbejdet med erhvervsfyrtårnet indebærer et stort potentiale for at øge eksporten og tiltrække investeringer til Danmark. Derfor vil Udenrigsministeriet indgå i arbejdet med at udvikle erhvervsfyrtårnet mhp. at understøtte internationaliseringsaktiviteter, herunder investeringstiltrækning, innovation og eksportfremme. Det skal bidrage til at sikre, at vi udvikler det internationale potentiale i erhvervsfyrtårnet fra start og indfrier eksport- og investeringsfremmepotentialet på sigt.

Udviklingen af erhvervsfyrtårnet skal have national og international rækkevidde, og tilgangen i arbejdet er at være åben, hvor alle relevante virksomheder og øvrige aktører, som ønsker at bidrage til arbejdet, er velkomne. Erhvervsfyrtårnet skal have særligt fokus på at understøtte

erhvervsudviklingen gennem private investeringer og kommerciel udvikling og anvendelse af nye løsninger inden for udvikling, test og demonstration af grøn energi, der kan afsættes på eksportmarkederne. Erhvervsfyrtårnet vil bidrage til formidling af Energiø Bornholm (inkl. havvind, kabler og landanlæg) til borgere, turister og erhvervsdelegationer med henblik på at bidrage til viden om og opbakning til den grønne omstilling både lokalt, nationalt og internationalt.

Erhvervsfyrtårnet for Bornholm skal, afledt af den planlagte etablering af Energiø Bornholm, skabe nye muligheder for innovation og erhvervsudvikling på Bornholm og nationalt til gavn for den grønne omstilling og med henblik på eksport af nye energiteknologiske løsninger. Erfaringerne fra udviklingen af erhvervsfyrtårnet skal kunne udbredes til resten af Danmark og Europa, bl.a. til kommende energiøer, og der vil i den videre udvikling af erhvervsfyrtårnet være fokus på at inddrage yderligere relevante aktører, kompetencer og viden, der kan understøtte udvikling, test og demonstration af grøn energi, herunder kommercielle aktører både på og uden for Bornholm.

Dansk erhvervsliv er allerede i dag ledende inden for udviklingen af teknologier, såsom bl.a. vindenergi og energieffektivisering. Etableringen af Energiø Bornholm, og udviklingen af nye energiteknologiske løsninger forbundet hermed, kan bidrage til at udbygge og fastholde denne position. Bornholm er ligeledes allerede internationalt anerkendt som en test-ø, hvor lokale, nationale og internationale aktører kan udvikle, teste og demonstrere energiteknologiske løsninger. Erhvervsfyrtårnet skal i forbindelse med etableringen af Energiø Bornholm videreudvikle og udbrede Bornholms position som test-ø til gavn for virksomheders, energiselskabers og universiteters arbejde med nye energiteknologiske løsninger. Etableringen af Energiø Bornholm er et innovativt projekt, som har stort potentiale for som afledt effekt at kunne fungere som innovations- og afprøvningssted for energiø-teknologier, og dette potentiale vil blive drøftet i partnerskabet.

Erhvervsfyrtårnet skal bidrage til vækst og beskæftigelse både lokalt og nationalt, og for at realisere erhvervspotentialet på Bornholm skal der sættes fokus på at udvikle både Bornholms arbejdsstyrke og erhvervsliv samt på tiltrækning af talent og virksomheder til Bornholm. En forudsætning for at realisere potentialet i Bornholms erhvervsfyrtårn er, at Bornholm kan tiltrække, fastholde og udvikle relevant arbejdskraft. Erhvervsfyrtårnet skal også have fokus på at understøtte erhvervsudviklingen gennem private investeringer og kommerciel udvikling samt på at understøtte udviklingen af nye virksomheder på Bornholm ved styrkede lokale rammer for iværksætteri.

Igangsatte indsatser

Konsortiet bag erhvervsfyrtårnet har påbegyndt udviklingen af erhvervsfyrtårnet ved at igangsætte en række aktiviteter med finansiering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Aktiviteterne beskrives i handlingsplanen.

Etablering af Energiø Bornholm kræver udvikling af nye energiteknologiske løsninger, og der er bl.a. i regi af Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUPD) givet støtte til projektet "Offshore Energy Hubs", der har fokus på at udvikle teknologier og løsningsmodeller til energiøerne.

På sigt kan produktionen af grøn energi og Bornholms placering nær vigtige skibsruter gennem Østersøen desuden potentielt give mulighed for at skabe optankningsmuligheder af alternative drivmidler til skibe ved Rønne Havn via en lokal Power-to-X-produktion. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har givet Rønne Havn tilsagn om støtte fra REACT-EU-programmet under Investeringstøtteordning for grønne, innovative teknologier til at foretage en gennemførlighedsundersøgelse i fremtidig storskala Power-to-X (PtX)-produktion af grønne eFuels på Bornholm i tilknytning til den fremtidige energiø. På Bornholm er der desuden allerede etableret Bornholm Bunker Hub, der er i gang med en forundersøgelse for at afklare det økonomiske potentiale i at levere bæredygtige brændstoffer til Østersøens skibstrafik herunder den kommercielle interesse fra væsentlige markedsaktører. Bornholms deltagelse i "European Green Corridors Network" kan bidrage til at styrke potentialet for den lokale Power-to-X produktion. Erhvervsfyrtårnet kan bidrage til yderligere at afklare potentialer og barrierer for lokal Power-to-X produktion, og tænke en eventuel sådan sammen med øvrige relevante indsatser, herunder erhvervsfyrtårnet i Sydjylland om grøn energi og sektorkobling.

Handlingsplan

Parterne er enige om i perioden 2022-2025 at igangsætte følgende initiativer, der understøtter den videre udvikling af erhvervsfyrtårnet.

Sigtelinje 1:

Frem mod 2025 etableres Baltic Energy Island på Bornholm, der bliver drivkraft bag, at Bornholm bliver et knudepunkt for udvikling, test og demonstration af grøn energi	Tidshorizont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none">Etablering af Baltic Energy Island som en selvstændig juridisk enhed på Bornholm med en tilstrækkelig egenkapital og selvstændig bestyrelse. Derudover ansættes direktør og projektleder, udarbejdes strategi m.v.	2022
<ul style="list-style-type: none">Opstart af arbejdet med et "levende hus", der skal danne ramme for Baltic Energy Island og være fysisk samlingspunkt for innovationshub, Residential College, showroom m.v. Herunder gennemføres bl.a. behovs-afklaring og udarbejdelse af projektbeskrivelse med langsigtet plan og finansieringsmodel for etablering i Rønne Elværk med henblik på dialog med investorer og interessenter.	2022-2023
<ul style="list-style-type: none">Baltic Energy Island skal stå i spidsen for koordineringen af delindsatserne og skal sikre en varig forankring af erhvervsfyrtårnet på Bornholm, inklusiv samarbejdet med nye initiativer i tilknytning til erhvervsfyrtårnet.	2022 og frem
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none">Konsortiet vil arbejde for at sikre langsigtet finansiering til Baltic Energy Island, herunder ved at afsøge mulig finansiering fra fonde, institutioner og større virksomheder, der ønsker at bidrage til formålet i Baltic Energy Island. Partnerskabet kan på baggrund af konsortiets projektbeskrivelse indgå i dialog om driftsøkonomien.	2022-2023
<ul style="list-style-type: none">Partnerskabet vil bl.a. med bidrag fra Energistyrelsen indgå i konsortiets afklaring af potentialet for etablering af et besøgscenter ifm. etablering af Energijø Bornholm, herunder eventuelt bidrage til formidling om etablering af Energijøen (inkl. havvind, kabler og landanlæg) rettet mod borgere, turister og erhvervsdelegationer i Rønne Elværk.	2022-2023
<ul style="list-style-type: none">For at udnytte synergier etableres et dialogforum med erhvervsfyrtårnene i Nordjylland og Syddjylland om udvikling af grøn energiteknologi med henblik på at etablere samarbejde om konkrete tiltag.	2022

Sigtelinje 2:

Frem mod 2025 afklares potentialet for etablering af et testcenter for energiø-teknologi på Bornholm	Tidshorisont
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Potentialerne for at udnytte Energiø Bornholm som innovations-/afprøvningssted for energiø-teknologi afklares, herunder afklaring af potentialet for etablering af et testcenter for energiø-teknologi i forbindelse med realiseringen af Energiø Bornholm. Relevante medlemmer af konsortiet, herunder bl.a. DTU og relevante virksomheder udarbejder et forslag til en varig business case, der kan drøftes i partnerskabet. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Energistyrelsen, Energinet og Bornholm Regionskommune involveres i arbejdet med afklaring af potentialet med henblik på bl.a. at afklare mulighederne for fysisk etablering af et testcenter på Bornholm. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet, herunder DTU, vil bidrage til, at relevante erfaringer fra projektet "Offshore Energy Hubs", der er støttet af Det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUPD), og har fokus på at udvikle teknologier og løsningsmodeller til energiøerne, inddrages i arbejdet med at afklare potentialet for etablering af et testcenter for energiø-teknologi. 	2022-2023

Sigtelinje 3:

Frem mod 2025 styrkes innovationen på Bornholm ved at skabe et stærkt samarbejde mellem studerende, forskere og virksomheder om grøn energi	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> I tilknytning til Baltic Energy Island i Rønne Elværk etableres et Residential College med lokal tilstedeværelse af studerende og forskere fra universiteter og andre uddannelsesinstitutioner. Der indgås dialog om en langsigtet finansieringsmodel for Residential College Bornholm og udarbejdes en plan for etablering af overnatningsmuligheder/gæsteboliger i fysisk nærhed af Baltic Energy Island i Rønne Elværk. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> I regi af Residential College gennemføres en række DTU-kurser på Bornholm med bornholmske virksomhedscases (SMV'er) og 2-3 forskerophold. Det etableres et program, der skal skabe en rekrutteringsvej med en attraktiv overgang fra studie til karriere og der ansættes en universitetsambassadør, der skal facilitere matchmaking mellem studerende og bornholmske virksomheder. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Forberedelse af forsknings- og udviklingsprojekter om udvikling af energiteknologi med inddragelse af forventeligt 3 lokale SMV'er. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Gennemførelse af en analyse af behovet for øgede grønne kompetencer på erhvervsuddannelserne på Bornholm. 	2022-2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Erhvervsfyrtårnet kan blive et springbræt for danske virksomheders deltagelse i EU's rammeprogram for forskning og innovation, Horizon Europe, herunder ved at der søges midler fra rammeprogrammer til innovationsprojekter i regi af erhvervsfyrtårnet. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil drøfte mulighederne for deltagelse i Horizon Europe med konsortiet, herunder mulighederne for at gøre brug af EuroCenter og netværket EU-DK Support. 	2022-2025
<ul style="list-style-type: none"> Når der er truffet beslutning om placering af de tre klimaerhvervsskoler, vil partnerskabet afsøge muligheden for at indgå et samarbejde med disse, uanset deres lokation, mhp. at bidrage til at opkvalificere og øge udbuddet af kvalificeret arbejdskraft til den grønne omstilling bl.a. på Bornholm. 	2022-2023

<ul style="list-style-type: none"> En række offentlige og private tilbud kan på forskellig vis understøtte udvikling af løsninger inden for grøn energi. Erhvervsstyrelsen vil kortlægge relevante kilder til finansiering af yderligere aktiviteter i arbejdet med erhvervsfyrårnet. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Invest in Denmark under Udenrigsministeriet vil indgå i dialog med konsortiet, herunder bl.a. Copenhagen Capacity, om tiltrækning af udenlandske videnstunge virksomheder til deltagelse i forsknings- og udviklingsprojekter. 	2022-2025

Sigtelinje 4:

Sigtelinje 4: Frem mod 2025 styrkes erhvervspotentialet i forbindelse med etablering af Energiø Bornholm og udvikling af testø Bornholm	Tidshorizont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Udarbejdes 1) en analyse af test- og demonstrationsfaciliteter for energiø-teknologi med beskrivelse af faciliteter og use-cases for Bornholm som test- og demonstrations-ø, 2) en socioøkonomisk analyse af en eventuel Power-to-X produktion på Bornholm og 3) analyse af erhvervspotentialet øvrig værdiskabelse af test-ø m.m., inklusive anbefalinger til implementering i det videre arbejde. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Udarbejde et roadmap som en digital platform, hvor SMV'er og øvrige virksomheder kan se muligheder for at indgå i opgaver til Energiø Bornholm og Østersøens øvrige havvindmølleparker. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> I regi af en innovationshub gennemføres bl.a. 3-4 åbne innovationsspor med udgangspunkt i potentialer og barrierer identificeret ifb. roadmap. Endvidere foretages virksomhedsudvikling i form af virksomhedsnetværk, messedeltagelse m.v. samt individuelle virksomhedsforløb mhp. at tilskynde, kvalificere og certificere SMV'er til at tage del i opgaver ifb. Energiø Bornholm. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Afholdes en konference om Bornholm som knudepunkt for udnyttelse af grøn energi fra havvindmøller. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Forberedelse af en international indsats mhp. tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft og virksomheder til etablering og testgennemførelse på Bornholm. Invest in Denmark kan bidrage ift. tiltrækning af virksomheder. 	2022-2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Det økonomiske potentiale i at levere bæredygtige brændstoffer til Østersøens skibstrafik undersøges af Bornholm Bunker Hub og Søfartsstyrelsen bidrager i relevant omfang hertil med at afdække forventede udviklinger i regulatoriske forhold, give en overordnet afdækning og vurdering af tilgængelige datakilder vedrørende skibstrafikken i Østersøen samt kommentering af analysen, herunder analysens forudsætninger. 	2022
<ul style="list-style-type: none"> Gennem koordination med danske myndigheder vil Søfartsstyrelsen undersøge muligheden for at støtte Bornholms deltagelse i European Green Corridors Network. 	2022-2025
<ul style="list-style-type: none"> Rønne Havn vil gennemføre projektet "Feasibility study for Power-to-X production on Bornholm", der er støttet af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse fra REACT-EU-programmet under Investeringsstøtteordning for grønne, innovative teknologier, og har fokus på at foretage en gennemførlighedsundersøgelse i fremtidig storskala Power-to-X (PtX)-produktion af grønne eFuels på Bornholm i tilknytning til den fremtidige energiø. 	2022-2025

<ul style="list-style-type: none"> For at internationalisere erhvervsfyrtårnets aktiviteter, løsninger og produkter, vil State of Green stille sine markedsføringskanaler til rådighed. State of Green ejer, driver og udvikler en række digitale platforme, som kan bringes i anvendelse i den forbindelse. State of Green planlægger og deltager desuden løbende i delegationsbesøg, events og oplæg, som kan agere platform for at promovere erhvervsfyrtårnet. Konsortiet vil i andet halvår 2022 gå i dialog med State of Green mhp. at undersøge, hvordan State of Green bedst kan bidrage til at promovere erhvervsfyrtårnet. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Invest in Denmark vil samarbejde med konsortiet, herunder bl.a. Copenhagen Capacity, om tiltrækning af udenlandske investeringer inden for grønne, energiteknologiske løsninger til Bornholm. 	2022-2025
<ul style="list-style-type: none"> Konsortiet vil afsøge samarbejdsflader ml. Baltic Energy Island og Innovationsfondens InnoMission om grønne brændstoffer til transport og industri og øvrige finansieringsmuligheder under Innovationsfonden. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Benyttelse af eksisterende test- og demonstrationsfaciliteter kan bidrage til udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Uddannelses- og Forskningsministeriet vil i gå dialog med konsortiet om, hvilke eksisterende test- og demonstrationsfaciliteter, der kan etableres samarbejder og synergi med for at styrke erhvervsfyrtårnet og skabe merværdi. 	2022-2025
<ul style="list-style-type: none"> Virksomhedernes innovationssamarbejde med verdensførende virksomheder og forskningsmiljøer om udvikling af grøn energi, kan være et vigtigt element i udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Det vil Uddannelses- og Forskningsministeriet og Udenrigsministeriet understøtte, herunder med fokus på særligt udvalgte lande og regioner, fx via de danske innovationscentre, og bilaterale samarbejdsaftaler om forskning og innovation. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Danmarks Eksport- og Investeringsfond kan tilbyde erfaring, sparring, nationalt og internationalt netværk samt eventuelle finansieringsløsninger til danske start-ups, SMV'er, store virksomheder og eksportører samt storskala kommercielle demonstrationsprojekter inden for grøn teknologi. Fonden kan derfor spille en vigtig rolle for udvikling af erhvervsfyrtårnet. Vækstfonden og/eller EKF i regi af Danmarks Eksport- og Investeringsfond vil deltage på et kommende møde i partnerskabet med henblik på at afsøge dels hvordan udviklingen på områder med et stort erhvervs-, eksport- og klimapotentiale mest hensigtsmæssigt realiseres, dels hvilken rolle fonden i den sammenhæng kan spille. 	2022-2025
<ul style="list-style-type: none"> Trafikstyrelsen udarbejder i 2022 en analyse af trafikbetjeningen af Bornholm, som også vil undersøge det fremtidige behov for fragtkapacitet til og fra øen. Partnerskabet vil følge dette arbejde, og analysens resultater kan fremlægges på et partnerskabsmøde i 2023. 	2022-2023
<ul style="list-style-type: none"> Opkvalificeringsindsatsen på Bornholm skal understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Beskæftigelsesministeriet kan derfor gennem VEU-koordinatorerne i de regionale arbejdsmarkedskontorer understøtte opkvalificeringsforløb, som imødekommer arbejdsmarkedets efterspørgsel inden for udvikling, test og demonstration af grønne energiteknologiske løsninger. Det vil ske ved, at VEU-koordinatorerne bidrager til at etablere og facilitere mulige samarbejder om opkvalificeringsforløb og uddannelse for beskæftigede og ledige mellem lokale virksomheder og virksomheds-/brancheklynger, uddannelsesinstitutioner, jobcentre, arbejdsmarkedets parter. Konsortiet vil drøfte med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvordan opkvalificeringsindsatsen kan understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. Hertil kommer Work-in-Denmarks indsats ift. rekruttering af udenlandsk arbejdskraft. 	2022-2025
<ul style="list-style-type: none"> Beskæftigelsesministeriet kan understøtte erhvervsfyrtårnet i den internationale tiltrækning-, rekrutterings- og fastholdelsesindsats på Bornholm gennem Workindenmarks indsatser og konkrete ydelser til virksomheder ift. både højt kvalificeret og faglært arbejdskraft samt ved European Employment Service (EURES) samarbejdet. Konsortiet vil drøfte med Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, hvordan de kan understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnet. 	2022-2025

Sigtelinje 5:

Frem mod 2025 skabes nem adgang for virksomheder m.v. til energi- og datainfrastrukturen på Bornholm	Tidshorisont
<i>Konsortiet vil med de tildelte midler fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsætte følgende aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Etablering af testanlæg med 350 styringer/målepunkter inden for fjernvarme og tilhørende digital infrastruktur. 	2023
<ul style="list-style-type: none"> Udvikling af dataplatform, der kan stille relevant måledata fra Bornholm til rådighed for virksomheder og studerende. Herunder udvikling af datainfrastruktur, aftaler med dataejere, udvikling af hjemmeside og adgang til analyse- og visualiseringsværktøjer. 	2022-2023
<i>Parterne er enige om at igangsætte følgende yderligere aktiviteter:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> Partnerskabet vil bidrage til en dialog mellem konsortiet og relevante offentlige dataejere om deling af offentlige data i dataplatform, herunder eventuelle barrierer for brug og deling af måledata. Erhvervsministeriet vil indgå i denne dialog. Klima- Energi og Forsyningsministeriet har i regi af digitaliseringsstrategien igangsat en indsats, der skal øge tilgængeligheden af forsyningsdata. Konsortiet følger dette arbejde, som kan bruges til at understøtte nem adgang for virksomheder m.v. til data fra forsyningssektoren. 	2022-2023

